

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG.

AZ „ELSŐ SZÉKELY HÁZI-IPARI ORSZÁGOS SZÖVETKEZET” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Helyközi telefon 15. sz.
 egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGHPÁL
 LAPTUDJÁDNOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyitólér so a 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kiírás 10,489. szám

Husz esztendő.

(—gh) A székelyudvarhelyi polgári önképző és segélyező egyesület vasárnap délután közgyűlést tartott. Beszámolt életének tizenkilencedik évéről és állapott a huszadik esztendőbe.

Iparos polgárságunknak ezt az életerős közmívelődési tömörülését, hazafias lelkünk őszinteségével üdvözöljük. Azt szeretnénk látni, hogy Székelyudvarhely város minden egyes polgára e nemes, jóra törekvő egyesület kebelébe tartozzék. Itt szívja magába a mindennapi kenyérként szükséges szellemi táplálékot, mely nélkül ma nincs élet, nincs öntudatos előre haladás, nincs boldogulás.

Egyszer sem volt annyira ohajtható az együvé tartozás érzetének ápolása, mint napjainkban.

A folyton hullámzó politikai tenger tisztátalan áradatából, az ilyen társadalmi egyesületek nyújthatnak alkalmat a békés, áldásos együttműködésre. Ez egyenlítő ki a netaláni félreértéseket és szolgálja a kulturális előhaladást, hogy polgár a polgártársát megbecsülje.

Folytassuk e téren tehát Solymossy Endre megkezdett munkálkodását, azét a lelkes, fajszerető emberét, kinek elmúlt felett sokáig könnyezhet polgárságunk.

Folytassuk a nagy és dicső művet, melyet tető alá hozni még nem sikerült, de a melynek alapfalait Solymossy Endre szilárd anyagból lerakta.

Segítsen ez örökemlékü alkotáshoz mindenki. Tehetsége szerint vegye ki részét e székely anyaváros kicsinyje és nagyja.

De ne hunyjon szemet a szinmagyar, nemzetfontartó székely polgárság titáni küzdelmén maga az államhatalom vármegei képviselője sem.

Ez egyesület támogatása, a polgárság kulturális megerősítése, hazafias kötelesség.

Alamizsnát nem kérünk, függetlenségi önérzetünket leigáznai, áruba bocsátani nem fogjuk. Arra azonban joggal számot tarthatunk, hogy a polgárság közmívelődését, értelmének fejlesztését, anyagi boldogulását az illetékes körök magyar nemzeti szempontból előmozdítsák.

Ugron Ákos főispánja idején az ilyesmiket is szemelött tartotta. Elnöke volt az egyesületnek. Megmutatta példájával, hogy a társadalmi választásokat miképpen kell elosztani és a polgári erények ápolásával, a kölcsönös testvéri szeretet mély

gyökeret verő élő fát hogyan lehet és kell elültetni. Önös célok nem vezették. Egy éves elnöksége alatt is maradandó becsü alapozási munkálkodással írta be nevét a polgárság szívébe, mely halásan, büszke önérzettel emlékezik egyesületének élén állott főispán elnökére.

A mostani közgyűlés elnököt nem választott. Az alelnökök és a kiegészített választmány fokozott erejére bízta a polgárság e tekintélyes egyesületének kormányzását.

Nagy feladatok várnak helyes megoldásra, bölcs elintézésre. Tudja és érezi a kipróbált vezetőség minden egyes tagja, hogy kiválóan szükség van ügybuzgó, lelkes közreműködésére. És mi nyugodtan várjuk az egyesület felvirágozását, előre haladását. Hisszük, hogy a polgárság kitartó, egyetértő, szeretetteljes testvéri küzdelmének meg lesz a kívánt sikere és a beköszöntött huszadik esztendő, maradandó határárkó lesz polgári társadalmunk e tekintélyes egyesületének életében.

Méltóbb, becsesebb tevékenységgel a huszadik évet nem kezdhetjük, mintha egyértelműleg elhatározzuk és szigorú pontossággal be is tartjuk, hogy az egyesületnek minden egyes tagja: szerezzon maga mellé legalább még egy új tagot. Ez legyen az első feladat!

A tagsági díj évi 4 korona, melyért a polgári kör gazdag könyvtárát, olvasó- és játéktermét, hírlapjait a tagok használhatják. Alig hisszük, hogy egyetlen jóra való polgára is akadjon e székely anyavárosnak, aki e csekély összeggel a város kulturális fejlődését elősegíteni, önmagának nemesebb szórakozáshoz jogot váltani, hajlandó nem lenne.

Lássuk, kik lesznek e téren az ügybuzgóbbak, hadd nyujtsuk át részükre a hála és elismerés palmáját!...

* * *
 A közgyűlés lefolyása.

A közgyűlést Bartók István alelnök nyitotta meg. Beszédében mély sajnálattal említette Ugron Ákos elnök lemondását. Hála köszönettel emlékezett meg kiváló jóindulatáról, mellyel az iparos polgárság minden egyes tagja iránt ő méltósága viseltetett és rövid elnöki működése alatt is a kör ügyeit hathatósan előmozdította. Bejelentette, hogy a Kökereszt téri telekhez Szabó Ferenc telket megvásárolták és Ugron Ákos főispán, egyleti elnök közbenjárása folytán az állam a Tamászovits-féle telket ajándékol átengedte. Most tehát a

város egyik forgalmasabb helyén, igen értékes telektömbje van az egyesületnek. Elismeréssel szövelt Fischer Ferenc pénztáros ügybuzgó működéséről, ki az egyet szellemi és anyagi ügyeinek előrelépésében oly sikeresen fáradozott. Bíró István főreáliskolai tanár pedig a szabad lyceumok vezetése körül végzett maradandó becsü munkát. Legnagyobb sajnálattal említi, hogy tisztéről a közelmúltban lemondott. De egyszersmint ama reményének adott kifejezést, hogy jövőre is minden egyes társadalmi faktor támogatni fogja a polgárság e becsülést érdemlő közmívelődési törekvését.

Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után, Csillag József titkár olvassa fel terjedelmes, becses történeti adatokat tartalmazó jelentését, melynek nyomán Betegh Pál indítványára a közgyűlés köszönetét és elismerését nyilvánította s úgy az elnöki megnyitót, mint a titkári jelentést jegyzőkönyvbe iktatni határozta.

Fischer Ferenc pénztáros terjesztette be a zárszámadásokat, a könyvtárosok jelentését, valamint a leltárvizsgáló bizottság jegyzőkönyvét. Mindezeket köszönettel vette tudomásul és a szokásos felmentvényt egyhangulag megadta a közgyűlés.

A jövő évi költségvetést, mely 2197 K 40 f bevételt és ugyannyi kiadást irányoz elő, valamint a segélyalap 500 K-ra tervezett bevételét és kiadását is egyértelműleg fogadták el.

Végül a tisztújítás következett. Az elnök alelnök megköszönve a bizalmat, úgy a maga, mint tisztviselőtársai és a választmány nevében bejelenti lemondását s a választás megéjtésére korelnöki Betegh Pál lap-szerkesztőt ajánlja.

A közgyűlés tudomásul veszi a lemondást és éljenzéssel fogadja a korelnöki, ki elfoglalva az elnöki széket, javaslatára egyhangulag kimondották, hogy az egyesület elnöki tisztét ezúttal betölteni nem fogják hanem azt ideiglenesen az alelnökökre ruházzák. Ugyancsak a korelnök indítványára a közgyűlés az eddigi tisztviselőket lelkes éljenzések között felkiáltással újválasztotta.

E szerint tehát: Bartók István és Kassay Gyula alelnökök, Csillag József titkár, Gyerkes Mihály és Kolombán Lukács jegyzők, Fischer Ferenc pénztárnok, Ferenczy János tb. pénztáros, Dr. Valentsik Ferenc orsz. képviselő, jogtanácsos, Dr. Ráczkői Samu orvos, Szabó József gazda, Benedek Géza és ifj. Szemerjai Károly könyvtáros, Keszler János elnök.

Gyerkes Mihály jegyző indítványára a választmány így alakult meg: Bodrogi Dénes, Bodrogi István, Dézsy István, Daróczy Miklós, Bíró István,

Glatz Károly, Hodor Károly, Herczeg Albert, Jakabos György, Szent-Márton, Szabó Ödön, Szabados Ferenc, Szentpátery Gergely, Kassay Dénes, Becsek Aladár, Szorger Ferenc, Orbán Gerald, Péter Lajos, Péter József, Pék József, Betegh Pál, Laiber Dénes, Ferenczy István, Vajda Ferenc, Persián János, Vass András, Bíró István tanár, Csillag István, Zöld János, Nagy Miklós, Soó Domokos rendes tagok; Koronkai Ferenc, Kassay Géza, Soha Aladár és Ferenczy Károly, póttagok.

Több tárgy nem lévén, az alelnök elfoglalva széket, megköszönte az újabb közbizalmat és a gyűlést be-rekesztette.

Politikai glosszák.

I. Egy istálló története.

Az alkotmány nagyon szép. Azért, mert a fejlett közszellem és műveltség viszi bele az államrendszerbe, azok adnak neki tartalmat és élet képességet.

Egészséges államszervezet és az alkotmány összes feltételeinek fennforgása esetén, szépnek kell lenni az alkotmányos küzdelemnek is.

Az alkotmányos küzdelem, nevezetesen pedig a választási harc, az elvek és meggyőződéseknek kicsinyes szempontoktól mentes, már az alkotmány feltételeiben benrejlő műveltség korlátozó ereje és irányító hatása alatt álló olyan tusáját kell jelentse, amely harc értékes tulajdonságokat és erőket dob felszínre s a politikai élet emelkedettsége és fejlődése tekintetében a tisztító tűz, a természetes kiválasztás erejével hat.

Magyarországon az alkotmányos küzdelmek ezen elvi magaslattól még nagyon messze állanak. Nálunk például a választási küzdelem kicsinyes szempontoktól irányított, a korrupció minden fajzatával inficiált olyan tülekedés, amely legméltóbban a tatárjárás nevet viselheti, mert a nép óriási demoralizálása mellett — a harmonikus társadalmi és állami élet legbecesebb biztosítékaira, többek között a törvények hatósági és sajnos a vallási hatalom szentségébe, tisztaságába és pártatlanságába vetett polgári bizalom kiirtására tör...

És amíg más műveltebb, boldogabb államokban az alkotmányos küzdelem szétválasztó, szétszaggató erejének hatását — a küzdelem lezajlása után — a fejlett szociális érzék, az emelkedett közszellem s a produktív munka egyesítő ereje nyomban áthidalja: — addig nálunk a tulajdonképpen küzdelem befejezése után is, hosszabb, rövidebb ideig, de mindig foly a kicsinyes tülekedés és működik, valósággal dühöng a politika szennyes hullamaitól és a párttekinetektől még soha sem mentes

hatósági secatura, hogy az annyira szükséges és óhajtott nemzeti konsolidációnak a különféle széttagoltságban rejlő számtalan akadályait ezzel is szaporítsa...

Aki a most lefolyt választási küzdelmünket, az azzal nexusban álló és azt követő állapotokat és a képviselőház felirati vitáját figyelemmel kísérte és kíséri: — az a mi tülekedésünknek oly karakteristikus, jellegzetes és oly gyönyörű gyakorlati példái láthatóak és láthatja, amilyenekben modern alkotmányos életünk kezdete óta még egyszer aligha lehetett gyönyörködni...

Sajnálatosul vesszük tudomásul, hogy az udvarhelyi kerületben is, annak nem egy községében és pedig éppen az állásuknál és értelmiségük-nél fogva vezetésre hivatott elemek között még mindig sűrűn fel-felcsap a lezajlott politikai küzdelem egy-egy szennyes hulláma és hogy a hatóság a maga zaklatásaival még soha sem szünt meg zavarni azoknak békés, polgári nyugalma, akiket meggyőződésük és hazafiságuk az ellenzéki lobogó alá vezérelt...

Ennek az utólagos tülekedésnek egy-egy érdekesebb részletét, egy-egy eseményét — a nyilvános kritika és ellenőrzés számára a törvény által biztosított jogok és előírt kötelességek keretei között maradván — a nagyközönség elé tárjuk, mert tanulságosak és mert ismerni akarjuk az embereinket.

Van Zetelaka községnek egy öreg, élete delén már tul levő tanítója.

Közeli vérségi összeköttetésben ezen emberrel — nem gátolhat bizonyos helyileg amugy is köztudomású tények száraz regisztrálásában.

Ez a tanító egy egész ember öltöt töltött el a kultúra, a népnevelésügy és az egyház szolgálatában és pedig e hosszú idő nagyobb részét olyan korszakban, amikor a végzete által e pozícióra rendelt egyéntől ezen állás nehéz, terhes, nem ritkán szolgái munkát igényelt, amikor ez az állás a küzdelmek és szenvedések rengetegével szemben — legelemből szükségletek fedezéséhez szükséges javadalmazást sem nyújtotta.

A község jelenleg élő, majdnem egész generációja ebben az emberben tiszteli első tanítóját és mestertét...

Ennek az embernek politikai meggyőződése volt. Ez manapság borzasztó merészség, sőt már magában véve büncselekmény.

Ez az ember nem tudta és nem akarta felfogni, hogy a hivatalos hatalom befolyásoltjainak hatóságilag signált politikai álláspontja lehet csak az egyedül üdvözítő, nem akart a hivatalos hatalomuszályhordozóinak lábai elé borulni, nem akart parancsokra — meggyőződni, hanem megállott szilárdan és lelkesedéssel a nemzeti függetlenség és a népjogok szüztiszta lobogója mellett...

Sőt — uram bocsáss — odáig ment a hajmeresztő merészségek utvonalan, hogy politikai meggyőződését nyilvánította is. Feljelentették a küzdelem befejezése után igazgatásért. Feljelentették olyan cselekmény következtében, amely a polgári szabadságjogok és véleménynyilvánítás törvényes korlátain jóval innen mozog s amelyből az igazgatásnak a büntető törvénykönyv szerinti tény-

álladékat semmi jogászai raffinéria, de még a legerősebb tyúk-prokátori csüres-csavarás sem képes kiszedni és kimagyarázni.

Ilyen körülmények között a feljelentésnek alig lehet egyéb célzatot imputálni, mint az a feletti öröm kielégítésére való törekvést, hogy egy becsületben és munkában megőszült ellenzéki embert ide-oda rángat a hatóság kiméretlen keze; így és ezáltal teszik le — úgy látszik — a népet a nép nélkül hivatalosan vezető egyének a hála koszoruját egy olyan ember lábai elé, aki a község eminens érdekeinek szolgálatában életerejét felemészítette...

Egyik tanítótársa, egy előkelő idegen, a népnevelésügynek egy még felkelőben levő csilága (az kell legyen, mert eddig még nem tündökölt) — azt az eléggé kopott és közönséges, de a jelen esetben az eredetet te intve, elszomorítóan érdekes és jellemző kijelentést tette, hogy ez az ellenzéki tanító a nyugdíját elveszítte. És ezt a kijelentő urat nem perlik igazgatásért. Hiszen ez a kijelentés határozott és egyenes igazság a józan ész, az erkölcs és a jog minden elve ellen, garanciákkal szemben, amelyek a politikai jogok szabad gyakorlását nálunk is körülbástyázzák.

Ennek az urnak a nevét nem írom ki, mert ha a néhai Megyeri nevet mindenki ismerte, garantálom, hogy ennek az urnak a nevét szűkebb hazája területén kívül — legtovább Embery Árpád ismeri, de imáiba már talán ő se foglalja.

A szóban forgó névtelen, illetve nevezetlen ur egy bölcs közigazgatási intézkedés és rendelkezés folytán most közelebről kapott egy — istállót.

Már volt egy zárt ülésre berendezett, szűkebb méretű gazdasági épülete; most ehhez egy másik, de nagyobb terjedelmű gazdasági épület csatlakozik, mely a rendeltetésének betöltéséhez szükséges anyag, illetőleg szerves lények hiányában, az előbbi gazdasági épülettel egyelőre nyugodtan a használat — és célzottság vonalába eshetik.

Távol legyen tőlem, hogy ebben az istálló ajándékozásban holmi politikai szolgálatok kiérdemelt jutalmát lássam. Az ellenkező bebizonyításáig nekem és minden tisztességes embernek kötelessége hinni, hogy ez az intézkedés a hatóságnak minden politikai vonatkozástól ment olyan adminisztratív cselekménye, amelynek önmagában megvan az oka és magyarázata.

Csupán két jelenség érdekes az egész dologban.

Az egyik az, hogy — amikor a hatóság a községi tulajdont képező tanítói lakások körül rendezgetni kezdett, egyszerre olyan területen lépett fel a maga rendfenntartó hatalmával és olyan területen buzgálkodik, amely területen békés időkben nem sűrűn és nem nagyon szokott botorkálni...

Ez a jelenség örvendetes és nem is olyan érdekes. Sokkal érdekesebb a — másik.

A másik jelenség ugyanis az, hogy azt a bizonyos istállót a hatóság éppen a szomszédos ellenzéki tanító udvaráról szállította el, akinek takarmánya ilyenformán alighanem egész-

ben az isteni gondviselés oltalma alatt fog kitelelni...

Nem szeretnők, de nem is hiszünk, hogy az a gyanu, amelyet a tények és körülmények illetően kapcsolata az intézkedésre ráfest, az intézkedésnek valódi képét és lényegét mutatná. Mert akkor az Embery Árpád fellépése a politikai szolgálatok jutalmazása terén sajnálatos rendszer változást hozott volna.

E rendszer szerint — duzzadó, hatalmas politikai egyenisegek jutalma lenne például csak egy — istálló.

Ezzel szemben egy ellenzéki tanítót az átok sujtana, hogy amikor hideg időkben a község által adott, gondozott és fenntartott lakóházában, ablakon-ajtón szabadon grasszáló szellő csontjainak utolsó porcikáját is megdermesztette, a barmai közé sem mehelne melegedni...

Bálint Endre.

A királyi közjegyző nem zsarolt.

György Sándor a vádat visszavonta.

Annak idején a „Székely-Udvarhely” megírta, hogy György Sándor székelykeresztúri birtokos Dr. Kozma Endre ottani kir. közjegyző ellen zsarolásért külvádi feljelentést tett. Közleményünk e tényállást híven regisztrálta és a valóságnak megfelelt.

Most az ügy más fordulatot nyert. György Sándor ugyanis a külvádi feljelentést visszavonta és e célból a székelyudvarhelyi kir. ügyészséghez a következő beadványt intézte:

Tekintetes kir. ügyészség!

Dr. Kozma Endre székelykeresztúri lakos kir. közjegyző ellen zsarolás címén külvádi feljelentést tettem, melynek alapján a nyomozat nevezett ellen be is vezetett.

Tekintettel arra, hogy utólag meggyőződtem, miszerint Dr. Kozma Endre a külvádi feljelentésben tett, s illetve megjelölt cselekményeket nem személyem ellen alkalmazta és k lionösen, hogy fegyverrel velem szemben sem szándékosan, sem szándék nélkül nem használta, de meggyőződtem arról is, hogy — az ő álláspontja szerint — velem szemben követelést jogosan formált és hogy köztünk ezen követelés fenn, vagy fenn nem állása körül volt vita, mely körülményt utólag egyezségileg rendeztük is, belátom, hogy feljelentésem alaptalan volt és csak jogtudásom hiányosságának és a köztünk felmerült vita izgalmainak tudhatom be.

Kijelentem, hogy Dr. Kozma Endre ur velem szemben zsarolást sem meg nem kísérelt, sem el nem követett és úgy kérem az ellene tévedéshől általam megtett külvádi feljelentést tárgyalatlannak tekinteni és vele szemben az eljárást megszüntetni.

Ezen bejelentésemel, miután meggyőződtem jóhiszemű tévedésemről, minden befolyás nélkül, saját elhatározásomból tettem.

Székelykeresztúron, 1910. jul. hó

Elöttünk: György Sándor s. k.

Pelczér Vilmos s. k.

tanu.

Elekcs Domokos s. k.,

tanu.

Székely Testvérek!

61 év telt el azóta, hogy Petőfi és névtelen társai elvérezték a szabadság védelmében a fehéregyházai síkon. Most is, mint évenként elzarándokolunk a szent hamvakhoz, hogy a mezők letarolt virágát rábintsük a porló csontokra. Ismét egy évvel vagyunk tovább a nagy időktől, de minél messzebb jutunk, annál szebben, annál fényesebben ragyog nemzetünk egén Petőfi és a névtelen hősök fénylő csillaga.

1910. július 31-én a fehéregyházai síroknál és Segesváron a „Petőfi” szobornál lesz ünnepély; ott legyen minden igaz székely!

Az indulás Székelyudvarhelyről reggel 4 óra 54 perckor lesz a vasúti állomásról. Visszajövetel pedig az este 7 óra 30 perckor induló vonatnal.

A segesvári „Petőfi” szobornál ünnepi beszédet mond: Dr. Paál Árpád vármegyei főjegyző és a polgárság koszoruját elhelyezi Bálint József joghallgató. Fehéregyházán pedig Kovács Lázár városi polgártársunk teszi le a koszorút.

A Hargita alól, Székelyföld szívéből menjünk el hódolni, hadd lássa a világ, nem halt ki szívünkbelől emléke azoknak, kik a szabadságért s ez árva hazáért életüket áldozták. Hogyan remélhetnénk boldogabb idöket, ha elfelejtünk a multak emlékéit, hogyha megtagadnók lelki közösségünk a névtelenekkel.

A sivar idökből új ihlet kell nekünk. Évenként elmegyünk ama sírhantokhoz, hogy parányi porát a lelkünkbe szíva, új tettekre készen várjuk a jövődöt.

Jöjjetek székelyek! Hadd lássa a világ, nem halt ki szívünkbelől a dicső nagy eszme, s ha újra tette hív, mindnyájan ott leszünk.

Ismét nyil a virág a honvéd síron, ismét egy év repült a végtelenségbe, s ha századok szállnak az örök mulásba, akkor sem feledjük dicső emlékeiket.

A hol a zsarnokság szabadságot tört le, a hol a nagy költő utolsó sóhajtott, jöjjetek testvérek együtt imádkozni, az öök nyugalmaért és a szebb jövőnkért!

A rendező bizottság.

A kenyérkereső asszony.

Hollósé de Grobois Nandine könyve.

Hezagpótló, nagy szeretettel és nagy gondnal megírt könyv került a magyar könyvpiacon. Részletes tájékozás és utmutatás, meleg baráti tanács, tapasztalatlan alapult utbaigazítás szegődött egy kicsiny kötetben, a kenyérkereső nők nehéz országutjára hűséges társul. Bezzé van a kezdet nehézségeinek megvilágítása, a haladás föltételei, a célhoz jutás követelése. Világosan mutat rá arra az utra, a melyen haladva, csakis egyesek szorgalmán mulhat az elmaradás. A mellett pedig minden külső formáson át, a közélet, a kenyéradók, a közbenjárók szinte megtévesztő labirintusából ad kivezető szálát az olvasó kezébe. Megmagyarázza, kivel hogyan kell beszélni, kit hogyan kell megszólítani, hova hogyan kell folyamodni, mit, mi módon lehet legkedvezőbben előmozdítani. Csak a ki áthaladt már egypár évtizeden és tapasztalásból

HIREK.

— Hihetetlen hírek

Mondják, hogy 1907. és 1908-ban a város jogán ingyen senki sem legettelt;

mondják, hogy a városi tisztviselők saját költségükön állítandó helyettes nélkül is elmehetnek szabadságra;

mondják, hogy polgármesterünk 8 hetes szabadságidejét nagyszabású program előkészítésére használja fel;

mondják, hogy mióta Haller gróf a főispán — városunk hivatalos órája pontosabban nem jár;

mondják, hogy Kállay képviselő ur a függetlenségi pártból nem lépett ki és a munkapártba nem lépett be.

E hírek valódiságáért rem vállal felelősséget a szerk.

— Olcsó utazás a Petőfi-ünnepélyre.

E hó 31-én (vasárnap) reggel a 4 óra 54 perckor Székelyudvarhelyről Segesvárra induló vonatra, féláru menetdíj kedvezményt engedélyezett ez évben is a kereskedelemügyi miniszter. Egy korona és 50 fillérbe kerül tehát az utazás Segesvárra és vissza a III-ad osztályon. Oly csekély összeg ez, hogy a legszerényebb viszonyok között levő egyének is aldozatul hozhatják a hazafias ünnepélyen való részvételért. A folyamodványt Nagy Miklós és társai adták be a miniszterhez, s Haller János gróf főispán pártoló felterjesztésére, a kedvezményes utazást 51312—910. III/3. sz. alatt engedélyezte a miniszter helyett: Dr Stetina államtitkár. A kedvezmény Székelyudvarhelytől Segesvárig és vissza szól, beleérve a fehéregyházi sikon tartandó ünnepségen való részvételt is. A hazafias ünnepre való tekintettel, felkérjük az illetékes községi előjáróságokat, hogy az utazás kedvezményes voltáról községük lakosságát értesítsék és így tegyék lehetővé a minél tömegesebb részvételt. Mióta estéli vonatunk van azóta könnyebb a részvétel, mert ugyanaznap vissza is lehet jönni. Fel tehát székelyek! Petőfi szelleme lelkesítsen és a nagy ősök példája erősítsen a haza szeretetében!...

— **Unitárius istentisztelet Homoród-fürdőn.** A Homoród vidéki unitáriusoknak minden év augusztus havában istentiszteletet szoktak tartani az udvarhelyköri unitárius lelkészek és énekvezér-tanítók a kies fekvésű fenyesekkel körülvett Homoród-fürdőn. Ezen istentisztelet rendes körülmény közt aug. 3-ik vasárnapján szokott megtartatni, de az idén, tekintettel az unitáriusok első püspökének Dávid Ferencnek 400-adik születési évfordulóján rendezendő ünnepi zsinatra, az istentisztelet aug. 2-ik vasárnapján (aug. 14-én) fog megtartatni, melyen imát és beszédet mond Péter Ödön hom.-jánosfalvi unitárius lelkész, az énekeket vezetői Bedő Albert homoródkemenyfalvi énekvezér-tanító. A természet nagy templomában tartandó istentiszteletre ez uton is meghívotnak a hívek és érdeklődők.

— **Elkeseredett Amerikás székely.** Kincses Sándor székelyandrásfalvai székely négy hosszú esztendő telt Amerikában. Vasárnap, e hó 24-én haza érkezett falujába. Alig

várt, hogy négy év óta nem látott feleségét és nyolc gyermekét honszerető keblére ölelhessen. Mikor saját udvarába belépett, tele tudóval szívtá magába az édes hazai levegőt. Elérzékenyedett és azután érdeklődéssel szemlélte a régen nem látott udvart és háza környékét. De halga, lépések zaja hallatszik. Oda figyel, s majd veszett oroszlánként felordít. A miért 4 éven át aggódott a mi álmait is folyton nyugtalanította, egyszerre maga előtt látta: felesége, 8 gyermekének anyja ötlet, a szorgalmas, hűséges embert megcsalja. Borsos Péter lépett ki házából. Tehát ez a csábító. Rávetette magát és egy doronggal valósággal agyonverte családi életének, lelki nyugalmának megrontóját. Borsos azonnal meghalt. Kincses Sándor az asszonyi is számadásra vonta s mikor ez megtörtént: önmagától jelentkezett a székelykereszturi kir. járásbírósnál. Letartóztatták és bekísérték a székelyudvarhelyi kir. ügyészség fogházába, hol nyugodtan várja az esküdtbírók ítéletét.

— **Técsi Ferenc,** városunk derék rendőrkapitánya tegnapi virradó éjjel 12 órakor, életének 31-ik évében, hosszas de keresztényi türelemmel viselt szenvedés után meghalt. Temetése ma (csütörtökön) d. u. 4 órakor történik meg a ref. egyház szertartása szerint városunkban. Ember feletti erővel küzdött súlyos betegsége legyőzése ellen. De bármily erősnek is látszassunk, törekenyek, erőtlenek vagyunk a halállal szemben. Kedves barátunk, Isten veled! Nyugodjál esendesen!

— **Kirendelés.** Az igazságügyi miniszter Dr Enyedi Róbert székelykereszturi járásbírósi jegyzőt ugyanoda az ügyészségi megbízott állandó helyettesének rendelte ki.

— **Halalozás.** Hodgyai Miklós Károlyné szül. Bedő Rachel életének 41-ik, boldog házasságának 14-ik évében elhalt Hodgya községben, ahol szombatban, e hó 23-án általános részvét mellett helyezték örök nyugalomra a ref. egyház szertartása szerint.

— **Az aratómunkások munkabére.** Fölmerült eset alkalmából elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy ha az arató-szerződésben a munkabér a learatott terület nagyságától függetlenül állapított meg, a teljes munkabér akkor is kifizetendő, ha a munkások az előre látott területnél kevesebbet arattak is le.

— **Leszurta a fiát.** Rémes dráma játszódott le Magyarzsákod községben apa és fiu között vasárnap este 9 órakor. Kedei Izsák birtokos János nevű fiát megszólította. A fiu édes atyjával szemben tiszteletlenül viselkedett, sőt még földhöz is verte, ruháját leszakgatta. A türelméből kijött Kedei sem hagyta magát. Zsebkését előkapta és a rossz fiu gyomrába szurt. A sérült élet-halál közt szállították a segesvári kórházba. Kedei Izsák pedig cselekedetétől megrettenve, önként jelentkezett a székelykereszturi járásbírósnál.

— **Az állati bőr lefejtése.** Tudomására jutott a földművelésügyi miniszternek, hogy a fogsztásra levágott állatok vágóhídi földolgozását végző iparosok még mindig nem fordítanak elegendő gondot arra, hogy

az állatok bőre lefejtése közben értékesökkenést ne szenvedjen. Tekintettel a kérdés fontos nemzetgazdasági jelentőségére, körrendeletben utasította a miniszter a törvényhatóságok területén levő husvizsgálókat, hogy az 54.300—1908. sz. alatti miniszteri rendelet értelmében a bőr lefejtésénél követendő eljárás pontos betartására mindenkor különös gondot fordítsanak.

— **Erdélyrészi vasarok.** Országos kirakó vasarok folyó évi augusztus hó 1-én Alparét, Egerhát, Felsőhajom, Miklósvár, Nyárádszereda, Szászgyörgy; 3-án Déva, Mezömehes, Vajdarcse; 5-én Magyaros; 6-án Óáh-láposbánya, Prázsmár, Vizakna; 7-én Bereczk; 10-én Dés, Óradna, Szászrégen, Tócsvár helységekben tartatnak.

— **Meglámadott vasuti ór.** Varga Lajos székelykereszturi vasuti óre hó 24-én d. u. 6 órakor szolgálati kötelességét teljesítve, bejárta a pályát. Toth Endre és Fejér Róza munkásokat a pályáról leutasította. Ellenállottak és szóváltás keletkezett. Bencze János, Tóth Illés, Debreceni Antal és Klement Ferenc képezdei munkások neki estek a vasuti órnek megverték és bicskával annyira összeszurkálták, hogy felgyógyulásához 16 napi időt véleményezett az orvos. A hatóság a rakoncátlanok munkások ellen szigorú eljárást indított.

— **Erdőöri és vadöri szakvizsgák.** A földművelésügyi miniszter tudatja, hogy az erdőöri és vadöri szakvizsgákat október 17-én és a következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Marmaroszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszébenben, Temesvárott, Pécsen és Szombathelyen tartják meg. A folyamodványok szeptember 30-ig ahhoz a királyi erdőfelügyelőséghez nyújtandók be, a melynek székhelyén a folyamodók vizsgáznak akarnak.

— **Magyar saláta a világpiacra**
Április elsejétől május végéig Nagykőrösről 20,750 métermazsa sulyban 1210 vasuti kocsi friss salátát szállítottak Budapestre és Bacsba. Egy-egy kocsi körülbelül 25—30 fosár saláta fért el, ami 17100,000 fej friss salátának felelt meg. A nagykőrösi allagar szerint 1 korona 40 fillér esik 100 fejre, így hozzávetőleges számításal 85.000 korona bevétellel dicsekedhetnek a termesztők.

— **Községi bikaistállók szervezése.** Kolozsvárról írják: A falusi szarvasmarhatenyésztés fejlődésének egyik tényezője, ha a tenyészállatok községi tartásban kezeltetnek, a községi községi bikaistállók. A földművelésügyi miniszter engedelmével az erdőyreszi miniszteri kirendeltség Nagymás és Dedrád községekben támogatja az idén ilyen községi bikaistállók építését.

— **„Az üzlet“** nevű kitűnően szerkesztett kereskedelmi szaklap, mely szórakoztatva tanít és tanítva szórakoztat, különösen a reklámra, a kirkatrendezésre, az üzletvezetésre az meg száz apró fogására oktatja olvasóit detaillistákka. Erről a lapról tárgyilagosan állapíthatjuk meg, hogy az nélkülözhetetlen segédeszköze minden modern kereskedőnek s viszont a modern kereskedőkről megjegyezhetjük, hogy csak ezeknek van a mai nehéz viszonyok között létjogosultságuk. Érdeklődőknek szívesen küld mutatványszámot a kiadóhivatal; Budapest VI. Aradi-u. 8.

tudja azt, hogy milyen könnyen dönt valamely küzködő ember sorsán a föllépés hiánya, vagy a megszólításban való járatlanság, csak az tudja igazán megítélni, hogy mit ér Hollósné könyve.

Mert hiszen könnyű annak, a kit édes anya, gondos rokon, igaz barát támogat a létért való küzdelem kínos vergődésében. De hánynak jut ki ez a szerencse? És a kinek kijut is, olyan tájékozottan, olyan körültekintően lát-e a kérdéshez, mint a hogyan Hollósné gondolta át, dolgozta föl és írta meg. Egy anya sem tehetne volna mélyebb érzéssel papírra az élet legszükségesebb tanácsait, a hogyan a minden kenyérkereső nőre rövidesen nélkülözhetelenné váló e kézikönyv adja elénk.

Elsőbben az iskolai kiképzés pontosságát hangoztatja Hollósné, mert hiszen ez az alap, a melyre építeni lehet. A továbbképzés szükségessége szintén világos, itt már azonban az anyagi tehetőség az irányadó. Pontosán és részletesen számol be ennél a pontnál minden részletkérdésről, a beiratás díjáról, ösztöndíjról, költségről és föltételekről, föl egészen az egyetemig. A csucson pedig a hol az orvosnő, a közhivatalnok, az újságíró asszony, a könyvtárosnő, a műfordító, az írónő, a különböző tanárnők, a művészi pályák lépcsőzetei kezdődnek, röviden, frissen, farsztó kiérések nélkül körvonallazza még a követeléseket is, melyekkel az ilyen aspiránsokkal szemben föllépnek.

És elvezet sorba a postához, a bankokba, a magánhivatalokba, az ipar terére, a kereskedelemhez, a rendkívüli kereseti forrasokhoz és mindent egyszerűen, olyan természetesen értet meg velünk, hogy a leg-tájékozatlanabb vidéki kisleány is azonnal tisztába kell, hogy jöjjön vagyaival és reményeivel. A legnagyobb műveltséget követelő foglalkozástól le a legegyszerűbb népiparig, a nő kenyérkereseténél minden ágazata belefért ebbe a kicsi könyvbe, még pedig olyan hangon tartva, hogy átolvása után meg az is kedvet kap a kenyérkereső pályákhoz, a ki nem szorult rá. Már pedig ha tekintetbe vesszük, hogy Hollósné könyve hány olyan kereseti forrasra mutat rá, a melynek egy hitves, egy anya is kifogástalanul meg tud felelni, — egy új korszakot látunk megnyílni a vagyontalan leányok előtt. A férfiak zöme ugyanis nem annyira léhaságból, mint inkább gazdasági okokból nem nőül, s hogy ez mindkét nemre nézve mily súlyos következményekkel jár, fölösleges bővebben fejtegetni. Ha azonban minden nő számára, a legképzettebtől a legtudatlanabbig, nyílik valamelyes lehetőség a becsületes szerzeményre, a vagyontalan feleség nem lesz többé fogyasztó terhes gondszaporító, hanem ellenkezően, családföntartó segítőtársává válik.

Hollósné pompás könyve a Budapest Hírlap könyvkiadó vállalatának kiadásában jelent meg; ott és minden könyvesboltban kapható két korona ötven fillérért.

— **A Székely Dalegylet** a Petőfi-ünnepélyen szintén résztvesz. Működése az ünnepély programjába van felvéve.

7391—1910. tkvi szám.

Hirdetmény.

Szentlélek községre nézve az 1892. évi XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvbe való bejegyzése és a teleknyvjegyzéki bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztével, ez azzal a felszólítással teleknyvjegyzéki közlése:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve a §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §. és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. b) pontja alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlesei keresetüket hat hónap alatt vagyis 1911. február hó 1-ő napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok a kik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ának értelmében, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében elmentmondással élni kívánnak, irásbeli elmentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1911. évi február hó 1-ő napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után elmentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a

kik tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1911. évi február hó 1-ő napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a menyében azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Székelyudvarhely, 1910. évi július hó 13-án. Zsoldos Benő s. k. kir. törvényszéki albiró.

A kiadmány hiteleül:

Dósa Aladár
kir. tszki tkvvezető.**B O R I**

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Szakképzett molnármester

— többféle nyelvismerettel — állást keres gőz-, benzín- vagy vízimalmomnál. Malombérletet is vállal. Cím e lap kiadóhivatalában. 1—2.

3168—1910. polg. szám.

H I R D E T M É N Y.

Az „Olasztelek és vidéke tejszövetkezet felszámolásban” cég felszámoló bizottsága közhírré teszi, hogy a szövetkezet 1910. évi május hó 20 napján tartott közgyűlése a felosztást elhatározta.

A szövetkezet felszámoló bizottsága felhívja tehát a szövetkezet hitelezőit, hogy a keresk. törv. 249. §. 2. bekezdése értelmében követeléseiket ezen hirdetmény közzétételétől számított 6 hó alatt a szövetkezettel szemben érvényesítsék.

A kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság, Székelyudvarhely, 1910. évi július hó 8-án. Mihály János s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hiteleül.

Szarka Albert
kiadó.

Most jelent meg! Most jelent meg!

A kenyérkereső asszony.

Pályaválasztás előtt álló nők kalauza.

Összeállította: Hollós De Grobois Nandine.

Ez a könyv felsorolja mindazokat a pályákat, amelyekre Magyarországon a nők készülhetnek. Továbbá azoknak a számára, a kiket készületlenül talált a sors csapása, összegyűjti azokat a foglalkozási ágakat, amelyekre nem kell különös készség vagy képzettség. Megismerteti a kereskedő- vagy iparosasszonyt a kereskedelmi és ipartörvény legfontosabb részeivel. Megtanítja a nőt arra is, hogy kit milyen cím és megszólítás illet meg. Egyszóval ez a könyv nélkülözhetetlen minden leányos háznál.

Ára kötve 2 K 50 f. Utánvétellel 2 K 95 f.

Kapható a Budapesti Hírlap könyvkiadóhivatalában és minden könyvesboltban.

**TALÁLÓS O O O
O O O KÉRDÉS.****Miért apróhirdetés****az apróhirdetés?**

mert néhány

APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak, ha az ember

mindenfélé állást

kinál vagy keres,

mindenfélé terményt

kinál vagy keres,

lakást

kinál vagy keres,

mindenfélé butort

kinál vagy keres,

mindenfélé ipari cikket

kinál vagy keres,

a legkülönbözőbb**apróbb dolgokat**

kinálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bír el, Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes sikerrel segítik elő a **kinálást** és **kereslet** nagyarányu fogalmát. **Azért ne tessék habozni** s a mikor csak a legesekeyleb szükség diktálja:

apróhirdetést

kell feladni a

„Székely-Udvarhely”-ben.

Apró a hirdetés,**apró a költség!****SZÉKELY-UDVARHELY**

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien

legjobb magyar gyártmányú díszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász- képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel, levélpapírosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR**KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS
KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET****BETEGH PÁL****KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS
PAPIRKERESKEDÉS**

Mindenféle színű, nagyságu, súly és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, rajzpapírok, írógeppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrő-papírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő-papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemez-papírok minden sulyban. Hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olesó legyező-faldiszkek, klozet-papírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Bortárcák, pénzes-erszények, okmány és irománytárcák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenfélé könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és j u t á n y o s á r o n való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olesó áron kerülnek ki

Acélíró-tollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, dísztollszárak. Ironok, fekete, színes és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-heggyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek (k. hangoló-sípek és o r r i n á k. Monogramok fehérnemű és levélpapírpajzslésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-s zféstek minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, dísztintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapesok stb.